

prima instanță: Judecătoria Centru
Judecător: Badan-Melnic Eleonora
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: Tatiana Duca
Elena Grumeza
Stela Procopciuc

Î N C H E I E R E

22 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru

Judecătorii: Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anton Marina împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, cu privire constatarea încălcarea dreptului de acces la informație, încasarea prejudiciului moral și obligarea furnizării informației,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 martie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 01 februarie 2016, Anton Marina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, încasarea prejudiciului moral și obligarea furnizării informației.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin cererea din 05 ianuarie 2016 a solicitat Procuraturii Generale furnizarea informațiilor referitor la temeiul legal de schimbare regimului de lucru a angajaților procuraturii pentru data de 31 decembrie 2015 și eliberarea copiei ordinului Procurorului General privind reducerea zilei de muncă.

Indică reclamanta că, prin schimbarea regimului de muncă a angajaților procuraturii i-a fost îngădit accesul de a înainta cereri și de a participa la acțiunile de urmărire penală în cauza nr. 20015970222.

Cererea sa din 05 ianuarie 2016 a rămas fără un răspuns, fapt prin care a fost lezat dreptul său de acces la informațiile oficiale.

Afirmă reclamanta că, acțiunile pârâtei contravin prevederilor Legii privind accesul la informație, conform căreia persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora. Informațiile oficiale vor fi puse la dispoziția solicitanților în baza unei cereri scrise sau verbale.

Oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale. Or, în sensul legii menționate, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

Limitarea accesului la informații oficiale constituie o derogare excepțională de la principiul liberului acces la categoria respectivă de informații. Reieșind din prevederile art. 7 din Lege, colaborate cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova, restrângerea dreptului la acces liber la informațiile oficiale poate avea loc doar dacă sunt întrunite următoarele exigențe în privința acestei restrângeri: limitarea este prevăzută expres de legea organică, dispoziția căreia trebuie să fie accesibilă și clară, iar redactarea acesteia nu permite interpretarea excesivă; protejează un interes legitim; să fie necesară într-o societate democratică.

Menționează reclamanta că, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea privind accesul la informație, în cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele legitime în ceea ce privește accesul la informație i-au fost lezate, precum și în cazul în care nu este satisfăcută de soluția dată de către conducerea furnizorului de informații sau de către organul ierarhic superior al acestuia, ea poate ataca acțiunile sau inacțiunea furnizorului de informații direct în instanța de contencios administrativ competentă.

Mai indică reclamanta că, deoarece scopul solicitării indicate este unul legal, întemeiat și neinterzis de lege, iar pârâta refuză să prezinte informația solicitată, a înaintat prezenta acțiune întru apărarea dreptului lezat.

Solicită reclamanta, admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului de liber acces la informație prin nefurnizarea informației solicitate, încasarea prejudiciului moral în mărime de 1000 lei și obligarea Procuraturii Generale de a-i furniza informațiile solicitate în formă scrisă.

Prin hotărârea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 09 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial și a fost constatată încălcarea dreptului de liber acces la informația oficială deținută de către Procuratura Generală a Republicii Moldova prin nefurnizarea informației solicitate de către Anton Marina în termen legal. În rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 08 aprilie 2016, Procuratura Generală a Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Cernous Natalia, a depus apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 09 martie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016, s-a admis cererea de strămutare a pricinii depusă de Președintele Curții de Apel Chișinău Ion Pleșca, fiind dispusă strămutarea cauzei pentru examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, a fost respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova cu menținerea hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 09 martie 2016.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, la 05 ianuarie 2016 Anton Marina a solicitat Procuraturii Generale furnizarea de informații privind temeiul legal de schimbare a regimului de lucru pentru data de 31 decembrie 2015, fapt care i-a îngăduit accesul de a înainta cererii și de a participa la acțiuni de urmărire penală pe cauza 20015970222 și eliberarea copiei ordinului Procurorului General privind reducerea zilei de muncă. La cererea de acces la informație nu a primit nici un răspuns, astfel constatând că i-a fost lezat dreptul de liber acces la informațiile oficiale. Anton Marina contestând acțiunile pârâtei în instanța de judecată, a solicitat constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea Procuraturii Generale la prezentarea informației solicitate și repararea prejudiciului cauzat.

Tot în acest context s-a menționat că, prima instanță corect a constat încălcarea dreptului de acces la informația oficială deținută de către Procuratura Generală, prin nefurnizarea informației solicitată de către Anton Marina, în termenul legal, adică cu depășirea termenului de 15 zile lucrătoare. În acest sens a indicat că, potrivit registrului documentelor de ieșire, Procuratura Generală a răspuns la solicitarea Marinei Anton abia la data de 05 februarie 2016.

De asemenea instanța de apel s-a referit și asupra faptului că instanța de fond justificat a respins argumentul reprezentantului Procuraturii Generale precum că, cererea Marinei Anton a fost examinată în baza art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare, care prevede un termen de 30 de zile pentru examinarea petițiilor, deoarece în alin. (4) al aceluiași articol se indică despre examinarea în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație a petițiilor, cererilor prin care se

solicită o informație oficială. Solicitarea de informații oficiale de la furnizorii de informații nu se v-a soluționa ca o pretenție obișnuită, ci în baza normelor speciale ce reglementează accesul la informație.

Potrivit art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000, privind accesul la informație, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 09 decembrie 2016, Procuratura Generală prin intermediul reprezentantului său Corciu Cristina a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016 și a hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 09 martie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul atât cu decizia instanței de apel cât și cu hotărârea primei instanțe menționând că, instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material. Deoarece intimata în cererea sa a solicitat nu doar furnizarea informației, dar a invocat și încălcarea drepturilor sale procesuale în calitate de bănuită, prin imposibilitatea depunerii cererii împotriva acțiunilor procurorului, din cauza lipsei lucrătorilor procuraturii în ziua de 31 decembrie 2015, după orele prânzului, examinarea cererii a fost dispusă Secției securitate internă. În scopul examinării sub toate aspectele a cererii acesteia, afirmațiile Marinei Anton au fost verificate prin audierea lucrătorilor Procuraturii Anticorupție, cancelariei și a colaboratorului Centrului Național Anticorupție A.Guzic. Reieșind din faptul că, cererea Marinei Anton s-a referit la un volum mare de informații, termenul de furnizare a informației a fost prelungit.

În urma controlului efectuat s-a stabilit că Procurorul General nu a emis nici un ordin privind schimbarea programului de lucru a Procuraturii anticorupție pentru data de 31 decembrie 2015, astfel, avocatul A.Anton a avut posibilitatea să depună cererile la data de 31 decembrie 2015, însă nu a depus deoarece nu a dorit.

Mai menționează că, din cele expuse socoate că Marinei Anton nu i-au fost lezate careva drepturi și interese, aceasta fiind informată prin răspuns în privința solicitărilor expuse în cererea sa din 05 ianuarie 2016.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Procuratura Generală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii

acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 05 ianuarie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Anton Marina copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.109), însă, până la examinarea recursului intimata nu a depus referință prin care să-și exprime opinia asupra cererii de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, cererea de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016 a fost depusă la data de 09 decembrie 2016 (f.d.103).

Prin urmare instanța de recurs consideră că, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Procuratura Generală împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurenta nu a invocat nici un temei ce ar indica asupra ilegalității deciziei instanței de apel.

Reieșind din prevederile art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Verificând motivele de casare invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Astfel, cele invocate în cererile de recurs nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate deoarece acestea țin de reaprecierea probelor, fapt care este inadmisibil în recurs.

Or, însuși recurenta în cererea de recurs a subliniat că conform art. 16 alin. (1) din Legea privind accesul la informație, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, iar conform alin. (2) pct. 2), termenul de furnizare a informației, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituției. Reieșind din faptul că, cererea reclamantei se referea la un volum mare de informații, termenul de furnizare a informației a fost prelungit.

Referitor la argumentele recurenteii privind ilegalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural și din care circumstanțe rezultă ilegalitatea acesteia.

Nu pot fi reținute argumentele recurenteii asupra faptului că solicitanta a primit răspuns, deoarece Extrasul din Registrul scrisorilor simple și documentelor ieșite (f.d.34-38) nu confirmă primirea de către Anton Marina a răspunsului la cererea depusă.

Alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele cererilor de recurs invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii în ordine de apel, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele sus relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Procuratura Generală, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu